



کیومرث اشرفیان

یکشنبه ۲۷ خرداد ۱۴۰۳
۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۱۶ ژوئن ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۵۷
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه



فرارسیدن عید سعید قربان را تبریک می‌گوییم

روزنامه

رهبر انقلاب در دیدار مدال آوران  
المپیادهای علمی تأکید کردند:

افزایش مشارکت در  
انتخابات، اولویت اول

پیام رهبر انقلاب به حجج بیت‌الله الحرام



در «شرق» امروز می‌خوانید: پرونده مدیر بازداشتی منابع طبیعی به کجا رسید؟ • در جست‌وجوی راهی برای نجات آب • فرصت بازگشت به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴: برای ایران

برگزیده‌ها

«شرق» ادعای مشاور اقتصادی قالیباف را درباره فضای تولید و سرمایه‌گذاری بررسی می‌کند

مسئله عجیب  
فقدان دانش

«شرق» تفاوت نگاه پزشکیان با دیگر نامزدها در توجه به آرا و نظرات کارشناسان را بررسی می‌کند

رئیس جمهور متخصص  
است یا مجری؟

مذاکرات تصویب نخستین تحریم‌های گازی اتحادیه اروپا علیه روسیه به بن‌بست رسید

وتوی آلمان  
به سود مسکو



دوباره علی دایی

یادداشت

نسبت رئیس جمهور آینده  
با حقوق ملت



مینوخالقی

حقوق‌دان

در روزهای گذشته، اسامی نهایی کاندیداهای چهاردهمین انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام شد. شورای نگهبان بار دیگر و طبق رویه معمول، بدون ارائه معیارهای مشخص و بدون اسکان ارائه دفاعیه از طرف داوطلبان، اقدام به رد و تأیید صلاحیت افراد کرد. هر چند هر دوره بیان می‌شود دلایل ردصلاحیت به شخص داوطلب ارائه می‌شود. همچنین در این دوره نیز معیار مشخص از لفظ رجال در اصل صدویازدهم، چه در بحث جنسیت و چه در ساحت شخصیت سیاسی ارائه نشد و بر منوال گذشته تأیید و ردصلاحیت انجام شد.

انالله و انا الیه راجعون  
برادر بزرگوار جناب آقای مسعود محمدی

مصیبت درگذشت پدر گرانقدرتان را تسلیت می‌گوییم. از خدای بزرگ برای آن مرحوم علو درجات و برای جنابعالی و سایر بازماندگان صبر و آرامش مسئلت داریم.

چاپ صمیم



این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید



آیات عظام و علمای قم در دیدار با مسعود پزشکیان ضرورت‌های لازم برای اداره کشور و عبور از مشکلات سخت را تشریح کردند

# تأکید علما بر حفظ شأن ملت

پزشکیان در سفر به قم با آیات عظام جوادی آملی، بیات زنجانی، یثربی، ایازی، شفیع، یوسفی، قاضی زاده، کریمی جهرمی و سیدحسن خمینی دیدار کرد

ریاست جمهوری چهاردهم که راه سختی برای جلب اعتماد افکار عمومی در پیش دارد. آیت‌الله جوادی آملی صبح دیروز در دیدار مسعود پزشکیان بیان کرد: «مسئله‌ای مانند حجاب با فشار حل نمی‌شود بلکه باید همه سعی کنیم که نه براهه برویم و نه راه کسی را ببندیم». او در ادامه افزود: ما مردم ایران، مردمی بزرگ و بزرگ‌زاده هستیم، ما نه یعنی حوزوی‌ها و دانشگاهی‌ها، بلکه تمام مردم ایران؛ چون شناسنامه داریم، تاریخ داریم، جغرافیا داریم و کشوری که دارای تاریخ و جغرافیایست، بزرگ است. شما در هر کجای ایران قدم بگذارید، اثری از آثار باستانی می‌بینید برخلاف کشوری مانند آمریکا که دارای جغرافیا و آثار باستانی کهن نیست. لذا شان این مردم بزرگ این نیست که کمبته‌امداری اداره شوند! ایشان بیان داشتند: خداوند در قرآن کریم می‌فرماید ما زمین و آسمان را برای شما مسخر کردیم، (سَخَّرَ لَكُم ما فی السموات و ما فی الارض) چیزی در عالم نیست مگر مسخر شما باشد. بشر کمبودی ندارد، شما با فهم، عالم را اداره کنید و استفاده کنید و اداره جهان در هیچ کجای عالم با فشار ممکن نیست، بلکه با مهر اداره می‌شود! آیت‌الله جوادی آملی با بیان اینکه مردم ستون دین هستند گفت: در فرهنگ قرآن، ملتی که جیش تهنی و کیهانش خالی است، این ملت فقیر است.

شرق: مسعود پزشکیان نامزد انتخابات ریاست جمهوری چهاردهم دیروز در سفری به قم میهمان علما و آیات عظام این شهر بود که ماحصل این دیدارهای صمیمی، تأکید چهره‌های دینی بر تخصص‌گرایی و مشارکت مردم در انتخابات برای عبور از بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی فعلی بود. در دیدارهای دیروز نقد شرایط سخت فعلی، چالش مفاسد اقتصادی و ناامیدی مردم به‌خصوص جوانان در رأس توجهات علما قرار داشت. البته این نگرانی‌ها در یک سال اخیر بارها تکرار شده بودند و در دیدارهایی که در یک سال اخیر برخی مسئولان عالی‌رتبه با علما داشته‌اند، شاهد انتقاد علما از وضعیت موجود بوده‌ایم و بارها علما از انتظارشان برای بهبود اوضاع با کمک متخصصان و دوری از سیاسی‌کاری برای بهبود شرایط اقتصادی سخن گفته و از شرایط ناسامان حکمرانی کله داشته‌اند، اما در این سال‌ها تلاشی کارساز برای عبور از بحران‌ها اتخاذ نشده و حتی نامزدهای فعلی جریان اصولگرا که خود جزء مسببان شرایط فعلی هستند در مقام نقد روزهای ناخوش ایران سخن می‌گویند و در مقام مطالبه‌گری فراموش کرده‌اند برخی تصمیمات آنها در امور اجرایی چنین شرایطی را رقم زده است. از این‌رو دیدار صمیمانه دیروز با تنها نامزد خارج از جریان یکدست‌شده قدرت اجرایی کشور اهمیت دوچندان داشت و همراه شد با بیان انتظارات علما از نامزد

یادداشت

## دولت چهاردهم و مبارزه با فساد



ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

به‌خوبی این رویکرد به رسانه‌ها را به نمایش می‌گذارد. براساس این قانون گزارشگر فساد اگر اطلاعات خود را در اختیار رسانه‌ها قرار بدهد، از حمایت قانونی محروم می‌شود!

همچنین ناهماهنگی بین نهادهای دولتی در پرونده فساد معروف به نهادهای دامی نیز ناکارآمدی رویکرد مسلط در میدان فسادستیزی را به تصویر می‌کشد: در شرایطی که نهادهای ناظر بررسی پرونده را به مرحله حساسی رسانده و مقدمات صدور حکم محکومیت وزیر را فراهم ساخته‌اند، سخنگوی دولت از استعفاى وزیر و استفاده از خدمات او در حوزه‌های دیگر دم می‌زند. درواقع چنین ناهماهنگی‌هایی این فرصت ارزشمند را در اختیار شبکه فساد قرار داد که یک رکورد دیش را در تاریخ معاصر کشورمان خلق کنند.

دولت چهاردهم در شرایطی سکان اجرایی کشور را در دست خواهد گرفت که شبکه فساد در سایه کم‌توجهی مسئولان سابق به شدت قدرتمند شده. در چنین شرایطی دولت جدید باید اولاً فسادستیزی را یکی از سه اولویت خود تلقی کند و با اعلام صریح این رویکرد، عزم خود را برای مهار فساد به نمایش بگذارد، ثانیاً دست تشکیل‌های مردمی فسادستیز را که سال‌هاست بی‌هیچ ادعایی برای کمک و همراهی به سوی دولت‌مردان دراز شده، و تاکنون با کمترین اعتنا رویه‌رو بوده، به گرمی بشارد و از کمک بی‌دریغ این شکل‌ها و تجربه ارزشمند عالمان حوزه مبارزه با فساد به بهترین نحو استفاده کند.

در جامعه گرفتار فساد مانند بیماری که نیازمند ناز طبیبان است، دولت باید با مراجعه به پزشکان حاذق و دانشمند برنامه عالمانه مبارزه با فساد را تدوین و اجرا کند و همچون دولت‌های گذشته گرفتار توهم گرفتاردمانی و برخورد‌های پوپولیستی نشود.

منافع، قانون الزام به شفافیت، قانون حمایت از گزارشگران فساد و... یا بسیار دیر به مرحله تصویب می‌رسند یا بدون جلب نظر اهل فن تنظیم و تصویب می‌شوند یا اصلاً اجرا نمی‌شوند.

همچنین اینکه دولتی با شعار مبارزه با «فقر و فساد و تبعیض» روی کار آمده و اتفاقاً با حذف سازمان برنامه و بودجه از جریان تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری بیشترین کمک را به رشد فساد می‌رساند؛ نیز ناشی از همین بی‌اعتنایی مسئولان به دانش مبارزه با فساد و تجربیات جهانی است.

شیوه تعامل با رسانه‌ها و نهادهای مدنی و محبت‌گزارشگری فساد نیز یکی از حوزه‌های قابل‌تأمل است که بی‌دربیتی و بی‌اعتنایی به نظریات کارشناسی را به وضوح‌ترین شکل به تصویر می‌کشد. تجربه جهانی و کارنامه کشورهایی که در حوزه مهار فساد پیشرفت‌های مطلوبی داشته‌اند، نشان می‌دهد که همه‌جا حضور رسانه‌ها و نهادهای مدنی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و دراصل این حضور را می‌توان رمز موفقیت در امر فسادستیزی دانست.

باین‌حال به نظر می‌رسد از نظر مسئولان و صاحب‌منصبان نه تنها نیازی به چنین حضور و همراهی نیست، بلکه اساساً این نهادها مزاحم فعالیت دولت هستند و باید تا حد امکان فعالیتشان محدود شود؛ متن قانون حمایت از گزارشگران فساد که اخیراً در سکوت مطلق رسانه‌ای تصویب و ابلاغ شد،

بی‌تردید در سالیان اخیر با رشد و گسترش فساد در کشور رویه‌رو بوده‌ایم. ارقام ریالی مرتبط با پرونده‌های اخیر در مقایسه با پرونده‌های چند سال پیش، رشدی حیرت‌انگیز را نشان می‌دهد و درعین‌حال تعداد پرونده‌های بزرگ فساد نیز افزایش جدی داشته است. از سوی دیگر به نظر می‌رسد پرونده‌های فساد از نظر رتبه و جایگاه سازمانی متهمان نیز تغییر قابل‌ملاحظه‌ای را تجربه کرده است. به‌عنوان نمونه اگر در دهه ۷۰ بالاترین رتبه اداری متهمان فساد در سطح رئیس شعبه فلان بانک یا مدیر کل فلان مجموعه بود، اینک متهمانی در سطح وزیر نیز گذرشان به محکمه افتاده است. این‌همه به معنی نزدیک شدن به قله فساد است. کارنامه دولت‌ها در میدان مبارزه با فساد چندان درخشان نیست. هرچند سیاستمداران و نامزدهای انتخابات همواره از ضرورت مبارزه با فساد سخن گفته و می‌گویند، اما توفیق چندانی کسب نمی‌شود. یکی ادعا می‌کند که برای مبارزه با «فقر و فساد و تبعیض» به‌پا خواسته است و آن‌دیکری برنامه خود را راه‌اندازی گشت ارشاد مدیران عنوان می‌کند. اما در میدان عمل پیشرفت محسوسی در مسیر مهار فساد اتفاق نمی‌افتد. گفتنی است در آخرین گزارش سازمان شفافیت بین‌الملل، ایران با کسب ۲۴ امتیاز در رتبه ۱۵۱ بین ۱۸۰ کشور قرار گرفته و تنزل رتبه جدی را نسبت به سال‌های پیشین تجربه کرده است. به‌گونه‌ای که اینک کشورهایی که در فهرست اقتصادهای عاری از فساد دنیا در رتبه پایین‌تر از ایران قرار گرفته‌اند، فقط ۱.۳ درصد گردش مالی سالانه اقتصاد جهان را در اختیار دارند. به‌راستی علت این ناکامی مرمز چیست؟ با نگاهی به گذشته و عملکرد دولت‌ها می‌توانیم ادعا کنیم فسادستیزی برای هیچ دولتی جزء اولویت‌های اول نبوده است. از سوی دیگر همان تحرک مختصر در میدان مبارزه با فساد نیز معمولاً بدون اعتنا به الزامات مبارزه و به‌اصطلاح قواعد بازی انجام شده و گویی متولیان امر متعهد بوده‌اند که از دستاوردهای دانش مبارزه با فساد و از مشورت خبرگان این حوزه بهره نگیرند! در چنین فضایی از یک سو قوانین مهم و کلیدی مانند قانون مدیریت تعارض

در «اجرای» آن صرفاً با امر کارشناسی و تخصصی نیست بلکه ادامه مبارزه منابع گره‌های سیاسی-اجتماعی است.

## انتشارات شرق منتشر کرد

